

RP 16/2004 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 och 5 a § lagen om organisering av konstens främjande

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om organisering av konstens främjande ändras. Det föreslås att de regionala konstkommissionernas uppgifter skall regleras mer heltäckande än för närvarande i lag och inte längre anges genom att i tillämpliga delar hänvisa till de statliga konstkommissionernas

uppgifter. Dessutom föreslås ett bemyndigande om att närmare bestämmelser om kommissionernas uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Lagstiftning

I 1 § 3 mom. (635/1997) lagen om organisering av konstens främjande (328/1967), nedan *lagen om konstfrämjande*, föreskrivs att det för främjande av det regionala konstlivet i varje län finns en eller flera regionala konstkommissioner så som undervisningsministeriet bestämmer närmare. Enligt statsrådets beslut om antalet regionala konstkommissioner och deras verksamhetsområden (817/1997) finns det i Finland 13 regionala konstkommissioner vars verksamhetsområden bildas av verksamhetsområdet för respektive förbund på landskapsnivå. De regionala konstkommissionerna underlyder undervisningsministeriet.

Enligt 2 § 2 mom. (635/1997) lagen om konstfrämjande gäller om de regionala konstkommissionernas uppgifter för främjande av konsten inom sitt verksamhetsområde i tillämpliga delar vad som bestäms i 1 mom. om statens konstkommissioner. Enligt sistnämnda bestämmelse har statens konstkommissioner i uppgift att främja det skapande och återgivande konstnärliga arbetet, kännedomen om och intresset för konst samt

ur konstens synpunkt viktig aktuell forskning, att verka som statliga expertorgan på konstområdet samt att handha de övriga uppgifter för främjande av konsten, som genom förordning tilldelas dem.

Enligt 2 § 2 mom. lagen om konstfrämjande hör de uppgifter som avses i 4 § förordningen om organisering av konstens främjande (1105/1991), nedan *förordningen om konstfrämjande*, i tillämpliga delar även till de regionala konstkommissionernas uppgifter. En uppgift som nämns i den senare paragrafen är att fördela anslag som ställs till kommissionens förfogande. Också i 8 § (636/1997) förordningen om konstfrämjande föreskrivs enbart om de regionala konstkommissionernas uppgifter. Enligt paragrafen har de regionala konstkommissionerna till uppgift att

1) följa och bedöma den allmänna utvecklingen inom konsten på sitt verksamhetsområde,

2) främja utövandet av och intresset för konst samt information och internationell verksamhet i anknytning till detta på sitt verksamhetsområde,

3) främja samarbetet mellan olika aktörer inom konst- och kulturlivet på sitt verksamhetsområde,

4) avge utlåtanden och göra utredningar i frågor som gäller konst och

5) anställa en länskonstnär i arbetsavtalsförhållande och andra personer som står i arbetsavtalsförhållande till konstkommissionen.

I lagen om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier (734/1969), nedan *lagen om konstnärstipendier*, föreskrivs om beviljande av statliga konstnärstipendier och projektstipendier. I lagens 3 § bestäms att det i statsbudgeten årligen tas in ett anslag för detta och om kvoterna för de statliga konstnärstipendierna, om stipendieperioden och om stipendiets storlek. I 4 § förordningen om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier (845/1969) föreskrivs om den årliga utdelningen av stipendieår inom olika konstområden. Stipendierna beviljas av centralkommissionen för konst och statens konstkommissioner.

I 5 a § (366/2000) *lagen om konstfrämjande* föreskrivs att ändring i ett beslut av centralkommissionen för konst eller de statliga konstkommissionerna som gäller beviljande av pris, stipendier eller understöd inte får sökas genom besvär. Med stöd av hänvisningsbestämmelsen i lagens 2 § 2 mom. får inte heller ändring i ett beslut av en regional konstkommission som gäller beviljande av pris, stipendier eller understöd sökas genom besvär.

De regionala konstkommissionerna styrs och övervakas enligt 3 § 2 mom. länsstyrelselagen (22/1997) av undervisningsministeriet. Närmare bestämmelser om ministeriets resultatstyrning finns i 2 § 2 mom. länsstyrelseförordningen (120/1997).

I fråga om stipendier och understöd som de regionala konstkommissionerna beviljar enligt prövning iakttas statsunderstödslagen (688/2001). Lagen föreskriver om de grunder och förfaringsätt som skall iakttas vid beviljande av statsunderstöd.

Praxis

Centralkommissionen för konst och statens konstkommissioner är expertorgan inom konsten, samtliga underställda undervisningsministeriet. De regionala konstkommissionerna i regionerna bildar vid sidan av centralkommissionen för konst och statens konstkommissioner en del av totalsystemet

för främjande av konst i Finland.

Länsstyrelserna förordnar medlemmarna av de regionala konstkommissionerna. Kommissionernas förvaltningspersonal hör organisatoriskt till länsförvaltningen och står i anställningsförhållande till länsstyrelsen. Länsförvaltningen betalar med egna anslag avlöningskostnaderna för denna personal samt lokal- och inventarieutgifterna för verksamheten. En länskonstnär i arbetsavtalsförhållande och andra personer som en konstkommission har anställt i arbetsavtalsförhållande står i anställningsförhållande till konstkommissionen. De regionala konstkommissionernas kansli- och bokföringsuppgifter sköts i respektive länsstyrelse.

Statsbudgeten upptar under moment 29.90.52., Tippnings- och penninglotterivinstmedel för främjande av konsten, ett anslag för de regionala konstkommissionerna som får användas till konstfrämjande åtgärder. Undervisningsministeriet delar årligen av momentet ut anslag till konstkommissionerna. Med medlen avlönas bl.a. länskonstnärerna samt beviljas stipendier och understöd. De regionala konstkommissionerna har rätt att självständigt besluta om de pengar som de tilldelats. Dessutom har de regionala konstkommissionerna under budgetmoment 29.90.21., Omkostnaderna för centralkommissionen för konst och konstkommissionerna, anvisats ett anslag för främjande av regional konst.

Arbets- och projektstipendierna som de regionala konstkommissionerna beviljar räknas inte in i de kvoter för statens konstnärstipendier som avses i *lagen om konstnärstipendier*, och *lagen om konstnärstipendier* tillämpas inte heller i övrigt på dem. För konstnärstipendier och projektstipendier enligt *lagen om konstnärstipendier* används anslaget under budgetmoment 29.90.51., Stipendier åt konstnärer, författare och översättare.

Den konstfrämjande stipendie- och understödsverksamheten utgör för närvarande en central del av de regionala konstkommissionernas uppgifter. År 2003 har de regionala konstkommissionerna beviljats sammanlagt 4,121 miljoner euro under momenten 29.90.21. och 29.90.52. till stipendier, understöd och andra projekt som gäller främjande

av konst. Antalet handledande konstnärer (länskonstnär) som för en viss tid är anställda hos de regionala konstkommissionerna kan enligt budgeten för 2004 uppgå till högst 49.

1.2. Bedömning av nuläget

Statens revisionsverk har i sin revisionsberättelse nr29/2002 om de regionala konstkommissionerna ansett att det i lagen om konstfrämjande saknas sådana bestämmelser som beviljande av stipendier förutsätter för de regionala konstkommissionernas del. Revisionsverket har föreslagit att bestämmelserna om de regionala konstkommissionernas uppgifter kompletteras, ifall konstkommissionerna även i fortsättningen kommer att bevilja stipendier.

I fråga om de regionala konstkommissionernas uppgifter föreskrivs i den gällande lagen om konstfrämjande att om dem gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om statens konstkommissioner. En så allmänt hållen hänvisning kan medföra tolkningssvårigheter då det är frågan om offentligt maktbruk. Det är därför motiverat att de regionala konstkommissionernas uppgift att bevilja stipendier och understöd regleras mer exakt än för närvarande i lag. Likaså är det nödvändigt att tillräckligt noggranna och exakt avgränsade bemyndiganden att utfärda förordning tas in i lagen.

2. De föreslagna ändringarna

Avsikten med propositionen är att på lagnivå tydligare än för närvarande bestämma om de regionala konstkommissionernas uppgifter. Enligt förslaget skall en regional konstkommission ha i uppgift att inom sitt verksamhetsområde främja konsten samt konstutövande och konstintresse och dela ut de anslag som kommissionen anvisats för konstfrämjande ändamål. I lagen skall uttryckligen konstateras att kommissionerna också kan dela ut konstnärsstipendier och projektstipendier inom sina årliga anslagsramar. Dessa konstnärsstipendier skall inte räknas in i de kvoter för statens konstnärsstipendier som avses i lagen om konstnärsstipendier, inte heller i övrigt skall bestämmelserna om statens konstnärsstipendier i nämnda

lag tillämpas på dem. På beviljandet av stipendierna och understöden tillämpas enligt förslaget statsunderstödslagen, såsom för närvarande.

Bemyndigandet att utfärda förordning föreslås bli ändrat i enlighet med 80 § 1 mom. grundlagen så att det av bemyndigandet tillräckligt noggrant och exakt avgränsat framgår vilka frågor det skall föreskrivas genom förordning av statsrådet.

På grund av ändringen av 2 § föreslås på samma gång en precisering av 5 a § så att de regionala konstkommissionerna uttryckligen nämns även där. Således får ändring i ett beslut av en regional konstkommission som gäller beviljande av pris, stipendium eller understöd inte sökas genom besvär.

3. Propositionens verkningar

Medlen för stipendierna och understöden som beviljas av de regionala konstkommissionerna anvisas årligen av vinstmedel från tippningen. Propositionen har varken ekonomiska verkningar eller verkningar i fråga om organisation och personal.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet. Centralkommissionen för konst och sex regionala konstkommissioner har avgett utlåtande om propositionsutkastet. Remissinstanserna har ställt sig positiv till propositionen.

5. Närmare bestämmelser

På grund av de föreslagna ändringarna skall närmare bestämmelser om de regionala konstkommissionernas uppgifter utfärdas i förordningen om konstens främjande.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 2 och 5 a § lagen om organisering av konstens främjande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 14 juli 1967 om organisering av konstens främjande (328/1967) 2 och 5 a §, dessa lagrum sådana de lyder, 2 § delvis ändrad i lag 635/1997 och 5 a § delvis ändrad i lag 366/2000, som följer:

2 §

Statens konstkommissioners och centralkommissionens för konst uppgift är att främja det skapande och återgivande konstnärliga arbetet, kännedomen om och intresset för konst samt ur konstens synpunkt viktig, aktuell forskning, att verka som statliga expertorgan på konstområdet samt att handha de övriga uppgifter för främjande av konsten som genom förordning av statsrådet tilldelas dem.

De regionala konstkommissionernas uppgift är att inom sitt verksamhetsområde främja konsten samt utövandet av och intresset för konst. Kommissionerna kan inom ramar för sina årliga anslag bevilja konstnär- och projektstipendier samt andra understöd. Närmare bestämmelser om kommissionernas

uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Konstkommissionerna underlyder undervisningsministeriet.

5 a §

Ändring i ett sådant beslut av centralkommissionen för konst, de statliga konstkommissionerna eller de regionala konstkommissionerna som gäller beviljande av pris, stipendium eller understöd får inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 200 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 27 februari 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Kulturminister *Tanja Karpela*

*Bilaga
Parallelltexter*

Lag

om ändring av 2 och 5 a § lagen om organisering av konstens främjande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 14 juli 1967 om organisering av konstens främjande (328/1967) 2 och 5 a §, dessa lagrum sådana de lyder, 2 § delvis ändrad i lag 635/1997 och 5 a § delvis ändrad i lag 366/2000, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Statens konstkommissioners och centralkommissionens för konst uppgift är att främja det skapande och återgivande konstnärliga arbetet, kännedomen om och intresset för konst samt ur konstens synpunkt viktig, aktuell forskning, att verka som statliga expertorgan på konstområdet samt att handha de övriga uppgifter för främjande av konsten, som genom förordning tilldelas dem.

Om de regionala konstkommissionernas uppgifter för främjande av konsten inom sitt verksamhetsområde gäller i tillämpliga delar vad som ovan bestäms om statens konstkommissioner.

Konstkommissionerna underlyda undervisningsministeriet.

Föreslagen lydelse

2 §

Statens konstkommissioners och centralkommissionens för konst uppgift är att främja det skapande och återgivande konstnärliga arbetet, kännedomen om och intresset för konst samt ur konstens synpunkt viktig, aktuell forskning, att verka som statliga expertorgan på konstområdet samt att handha de övriga uppgifter för främjande av konsten, som genom *förordning av statsrådet* tilldelas dem.

De regionala konstkommissionernas uppgift är att inom sitt verksamhetsområde främja konsten samt utövandet av och intresset för konst. Kommissionerna kan inom ramarna för sina årliga anslag bevilja konstnärs- och projektstipendier samt andra understöd. Närmare bestämmelser om kommissionernas uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Konstkommissionerna underlyder undervisningsministeriet.

5 a §

Ändring i ett beslut av centralkommissionen för konst *eller* de statliga konstkommissionerna som gäller beviljande av pris, stipendium eller understöd får inte sökas genom besvär.

5 a §

Ändring i ett *sådant* beslut av centralkommissionen för konst, de statliga konstkommissionerna *eller de regionala konstkommissionerna* som gäller beviljande av pris, stipendium eller understöd får inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
